

Apteekkien sairausvakuutusohjeet Liite 1 Tilitysmenettely

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Sisällysluettelo

Tilitysmenettely	4
Kelalle välitettävät lääkeostotiedot.....	4
Asiakkaan tiedot.....	4
Lääkkeen määräjän tiedot.....	4
Reseptin tiedot.....	5
Määrätty lääke.....	5
Toimitettu lääke.....	6
Viitehintainen tai vaihtokelpoinen lääkevalmiste	7
Alkuomavastuuta koskevat tiedot	8
Omavastuuta koskevat tiedot	8
Vuosiomavastuuta koskevat tiedot	9
Tarkenne suorakorvaukseen.....	9
Muut ilmoitettavat tiedot	9
Annosjakelupalkkio.....	11
Hammaslääkäripalkkio	11
Kelan palautetietojen kyselypalvelu	11
Kuukausilityksen tekeminen Kelaan	12
Kuukausilityksen lähettäminen	12
Kelaan toimitettavat kuukausilityksen liitteet.....	12
Kuukausilityksen maksaminen Kelasta	13
Kuukausilityksen maksaminen apteekkarin vaihtuessa.....	15
Luopuvan apteekkarin viimeinen kuukausilitys.....	15
Uuden apteekkarin ensimmäinen kuukausilitys	16
Ennakkomaksu ja apteekkarin vaihdokset	17
Ennakon maksaminen perustettavalle apteekille tai perustettavalle sivuapteekille	18

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Erimielisyyssasian ja seuraamusmaksun ratkaiseminen	18
Erimielisyyssasia	18
Seuraamusmaksu	19
Tilitykset työpaikkakassoille	20
Lääkeostotietojen välittäminen	20
Kuukausitilitys työpaikkakassoille	20
Tilitysten maksaminen työpaikkakassoista	20
Erimielisyydet	21
Työpaikkakassan toiminnan päättyminen	21
Lomakkeiden ja muun materiaalin tilaaminen	22

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Tilitysmenettely

Kelalta tai työpaikkakassalta tilitettävä kustannus syntyy silloin, kun lääkkeet **luovutetaan** asiakkaalle sairausvakuutuslain mukaisella korvauksella vähennettyyn hintaan.

Kelalle välitettävät lääkeostotiedot

Apteekin on huolehdittava, että Kelalle tulevat ostotiedot voidaan tarvittaessa toimittaa uudelleen, kunnes tilitys on maksettu.

Asiakkaan tiedot

- henkilötunnus
- erityiskorvattavien lääkkeiden, rajoitetusti korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden korvausoikeuden numero
- työpaikkakassan numero, kun Kelan ja työpaikkakassan kanssa sopimuksen tehnyt apteekki välittää tiedot sähköisesti Kelan kautta työpaikkakassan käsiteltäväksi.
- maksusitoumustunnus

Lääkkeen määrääjän tiedot

- Lääkkeen määränneen lääkärin tai hammaslääkärin sekä lääketieteen tai hammaslääketieteen opiskelijan tai rajattuun lääkkeenmääräämiseen oikeutetun sairaanhoitajan nimi sekä 6-numeroinen yksilöintitunnus.
  - Jos on kyse toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä laaditusta paperisesta reseptistä, käytetään lääkkeenmäärääjän yksilöintitunnuksena tunnusta **999993**.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Reseptin tiedot

- Reseptin laatu seuraavilla tunnuksilla:
  - A = alkuperäinen resepti: ensimmäinen toimitus reseptiltä
  - U = myöhempi osatoimitus reseptiltä
  - P = puhelinresepti: ensimmäinen toimitus reseptiltä

Kun sähköinen resepti uusitaan, sen laatu on A. Sähköisen reseptin osatoimituksen laatu on U.

Apteekin tietojärjestelmästä välittyy Kelalle reseptin laatu M, kun kyseessä on apteekin sähköistämä alkuperäinen kirjallinen resepti.

Apteekin tietojärjestelmästä välittyy Kelalle lisäksi koodi S (sähköinen resepti) ja sähköisen reseptin tunnistetieto (OID-koodi), kun lääke on toimitettu sähköisellä reseptillä.

- iteroidusta reseptistä toimittamiskertojen määrä ja uudelleen toimittamisen aikaisin ajankohta
- reseptin laatimispäivämäärä
- lääkemääräyksen määrittelyversion numero
- hoitolaji
  - S = sairaudenhoito
  - M = muu

Määrätty lääke

- myyntiluvallisen lääkevalmisteen Vnr-numero
- vaikuttavan aineen nimellä määrätyn lääkevalmisteen

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

- ATC-koodi
- vahvuus
- lääkemuoto
- reseptillä määrätyn valmisteen pohjoismainen tuotenumero, jos lääke on vaihdettu vaihtokelpoiseen valmisteeseen
- määrätty lääkemäärä
- määrätyn valmisteen laji:
  - 1 Myyntiluvallinen lääkevalmiste
  - 2 Lääketietokannassa oleva perusvoide
  - 3 Lääketietokannassa oleva kliininen ravintovalmiste
  - 4 Määräaikainen erityislupavalmiste
  - 5 Lääketietokannan rekisteröity lääkevalmiste (ei käytössä)
  - 6 Lääketietokannan ulkopuolinen valmiste
  - 7 Apteekissa valmistettava lääke
  - 8 Tutkimuslääke (ei käytössä)
  - 9 Vaikuttavan aineen nimellä määrätty lääke
  - 10 Hoitotarvike
  - 11 Potilaskohtainen erityislupavalmiste
  - 12 Ulkomailla määrätty valmiste

Toimitettu lääke

- valmisteen nimi, vahvuus, lääkemuoto ja pakkauskoko
- valmisteen pohjoismainen tuotenumero
- apteekin valmistaman valmisteen koostumus ja määrä

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

- valmisteen nimi tai valmisteen nimi ja koostumus, kun valmisteella ei ole tuotenumeroa tai koodia
- valmisteen kustannus
  - Jaettu pakkaus suositellaan käsiteltäväksi reseptinkäsittelyssä tuotenumerolla apteekkien atk-järjestelmätoimittajien antamien ohjeiden mukaisesti. Jaetun lääkemäärän pakkausten lukumääräksi merkitään yksi ja pakkauskooksi toimitettu lääkemäärä. Jaetun pakkauksen hinta lasketaan sen pakkauksen vähittäishinnasta, josta lääke jaetaan.
  - Jos jakelu suoritetaan viitehintaryhmään kuuluvasta lääkepakkauksesta ja pakkauksen hinta ylittää viitehinnan, korvaus lasketaan viitehinnasta, mikäli lääkkeen määrääjä ei ole kieltänyt lääkkeen vaihtoa tai kyseessä ei ole valtakunnallinen saatavuusongelma.
  - Jos apteekki antaa alennusta lääkkeen hinnasta, korvaus lasketaan alennetusta hinnasta. Jos alennettu hinta on korkeampi kuin viitehintaa, korvaus lasketaan viitehinnasta.
- valmisteen korvausperuste
- toimitettujen pakkausten lukumäärä
- annostusohje, annostusohjeen lisätieto ja käyttötarkoitus
- SIC-merkintä

Viitehintainen tai vaihtokelpoinen lääkevalmiste

- Viitehintaryhmään kuuluvasta lääkevalmisteesta, jonka hinta ylittää viitehinnan, ilmoitetaan jokin seuraavista tiedoista:

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

- lääkkeen määrääjä on kieltänyt lääkkeen vaihdon
- ostaja on kieltänyt lääkkeen vaihdon
- saatavuusongelma (viitehintaisia valmisteita ei ole saatavilla valtakunnallisesti tukkuliikkeissä)
- vaihtokielto: poikkeava viitehintaryhmä, poikkeava käyttöaihe
- vaihtokielto: epilepsia (lääke on määrätty epilepsian hoitoon)
- Vaihtokelpoisesta lääkevalmisteesta, joka **ei kuulu viitehintaryhmään** ja jonka hinta ylittää ns. hintaputken ylärajan, ilmoitetaan jokin seuraavista tiedoista:
  - lääkkeen määrääjä on kieltänyt lääkkeen vaihdon
  - ostaja on kieltänyt lääkkeen vaihdon
  - vaihtokielto: epilepsia (lääke on määrätty epilepsian hoitoon)
  - muun syyn vuoksi on toimitettu valmiste, joka ei ole ns. hintaputkessa (syy ilmoitetaan lisäksi reseptin lisätiedoissa)

Alkuomavastuuta koskevat tiedot

- korvauksen laskennan perusteena oleva Kelasta saatu alkuomavastuu.
- ostoon kuuluva alkuomavastuu.
- reseptikohtainen alkuomavastuu.
- korvauslaskennan perusteena oleva alkuomavastuulla vähennetty korvausperuste.

Alkuomavastuu lasketaan reseptikohtaisesti.

Ostavastuuta koskevat tiedot

- oston omavastuu
- reseptikohtainen omavastuu

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Vuosiomavastuuta koskevat tiedot

- korvauksen laskennan perusteena oleva Kelasta saatu vuosiomavastuu.
- reseptikohtainen vuosiomavastuu.
- reseptikohtainen omavastuu.

Vuosiomavastuu lasketaan reseptikohtaisesti.

Tarkenne suorakorvaukseen

- tarkenteen tunnus reseptitiedoissa / reseptikohtaisesti.

Muut ilmoitettavat tiedot

- Erillisselvityksellä (reseptimerkintä) perus- tai erityiskorvattavista lääkkeistä ja peruskorvattavista perusvoiteista erillisselvityskoodi ja -teksti sekä päivämäärä, jos erillisselvitykseen liittyy päivämäärä, suoraan lääkemääräykseltä.
- Korvattavasta lääkkeestä, kliinisestä ravintovalmisteesta ja perusvoiteesta edellisen erän toimittamispäivä ja toimitettu määrä, jos kysymyksessä myöhempi osatoimitus reseptiltä.
- Mahdolliset lisäselvitykset asiasta riippuen reseptin tai toimituskerran lisätiedoissa. Yhtä lääketä koskevat selvitykset ilmoitetaan reseptin lisätiedoissa ja koko ostoa koskevat selvitykset toimituskerran lisätiedoissa.
- Korvaukset lääkekohtaisesti korvauslajeittain. Korvauslaji välittyy ohjelmallisesti.
  - AJ = annosjakelupalkkion korvaukset
  - LO = peruskorvattavat lääkkeet

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

- LU = rajoitetusti peruskorvattavat lääkkeet
  - VO = peruskorvattavat perusvoiteet
  - RO = peruskorvattavat kliiniset ravintovalmisteet
  - LY = alempaan erityiskorvausryhmään kuuluvat lääkkeet
  - RY = alempaan erityiskorvausryhmään kuuluvat kliiniset ravintovalmisteet
  - LK = ylempään erityiskorvausryhmään kuuluvat lääkkeet
  - LL = vuosiomavastuun ylittymisen jälkeen lisäkorvattavat valmisteet.
- Poikkeavan lääkekohtaisen omavastuun erityisryhmät. Apteekin tietojärjestelmästä välittyy Kelalle koodit
    - AJ = annosjakelu
    - AM = muut erityisryhmät
  - Tiliostoista omavastuun maksaja, ellei se ole asiakas itse
    - Jos lääkkeet toimitetaan **Kelan perustoimeentulotuen** maksusitoumuksella, oston tietoihin merkitään maksajakoodi T.
    - Jos lääkkeet toimitetaan **sosiaalilautakunnan** maksusitoumuksella, oston tietoihin merkitään omavastuun maksajan nimi ja maksajakoodi S.
    - Jos omavastuun maksaja on **joku muu kuin vakuutettu**, oston tietoihin merkitään omavastuuosuuden maksajan nimi ja maksajakoodi M.

Ohjeet maksajakoodien ja omavastuun maksajan nimen merkitsemisestä löytyvät apteekkijärjestelmätoimittajien työpaikkakassarekisteriä koskevista ohjeista.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Annosjakelupalkkio

- annosjakelupalkkion määrä
- annosjakelukorvauksen määrä
- annosjakeluviikkojen määrä.

Hammaslääkäripalkkio

- palkkion määrä
- palkkion peruste (hammaslääkäri/erikoishammaslääkäri)

Kelan palautetietojen kyselypalvelu

Apteekki voi hakea Kelan palautetietojen kyselypalvelusta koosteen lähettämistään ostoista. Ostojen palautetiedot voidaan hakea päiväkohtaisesti, tilitysjaksolla tai apteekkijärjestelmän oston numerolla. Apteekki saa vastauksena päiväkohtaisten ostojen korvausten summatiedot, ostojen lukumäärän sekä työpaikkakassaostojen korvausten summatiedot ja ostojen lukumäärän. Työpaikkakassojen ostoja ei eritellä kassoittain.

Lisäksi apteekki voi hakea Kelan maksaman kuukausitilityksen ja työpaikkakassan tilityksen yhteenvetotiedot. Jos tilitykseen sisältyy ostojen korjauksia, näytetään myös korjauserittely. Tiedot ovat kyseltävissä **tilityksen maksupäivää edeltävästä** pankkipäivästä lähtien 12 kuukauden ajan.

Luopuvan apteekkarin kohdalla palautetietoja ei voi hakea enää luopumispäivän jälkeen. Näin ollen luopuva apteekkari ei saa palautetietojen kyselypalvelusta viimeisen kuukausitilityksen yhteenvetotietoja (ks. [Luopuvan apteekkarin viimeinen kuukausitilitys](#)).

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Kuukausitilityksen tekeminen Kelaan

Apteekki lähettää tilitysyhteenvedon kerran kuukaudessa **sähköisesti** Kelaan ("sähköinen SV50"). Korvaukset maksetaan apteekille suorakorvausmenettelyä koskevan sopimuksen mukaisesti. Lopulliset korvauksia koskevat päätökset tehdään aina Kelassa.

[Katso tilitykset työpaikkakassoilta.](#)

Kuukausitilityksen lähettäminen

Apteekki lähettää tilitysyhteenvedon **sähköisesti** Kelan lääkeosto- ja tilitystietojen vastaanottopalveluun kerran kuukaudessa viimeistään seuraavan kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä. Vastaanottopalvelu tarkistaa tilitysyhteenvedon muodollisen oikeellisuuden ja antaa paluusanomassa apteekille tiedon tilitysyhteenvedon muodollisesta hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Apteekki muodostaa myös **kirjallisen tilitysyhteenvedon** eli SV50-tilityslomakkeen. Apteekin on säilytettävä kirjallinen tilitysyhteenvedo viiden vuoden ajan. Kela pyytää niitä apteekilta tarvittaessa.

- Huom! Jos **apteekkijärjestelmänvaihdos** tehdään **kesken kalenterikuukauden, kirjallinen SV50-tilityslomake on toimitettava apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin**. Apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin osoitettu posti lähetetään aina katuosoitteeseen (**ei** PL-osoitteeseen!).

Kelaan toimitettavat kuukausitilityksen liitteet

Apteekki toimittaa Kelaan kopion EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä kirjoitetusta paperisesta reseptistä, jos asiakas on saanut ostosta suorakorvauksen tai jos osto

Apteekkien
sairausvakuutusohjeet Liite 1
Tilitysmenettely
1.4.2023

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

sisältyy asiakkaan alkuomavastuuseen. Kopiot toimitetaan apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin kerran kuussa liitepinkkana.

Liitepinkka:

- merkitse pinkassa olevien ostojen alku- ja loppupäivämäärä
- merkitse apteekin tai sivuapteekin leima
- toimita vähintään kerran kuukaudessa apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin.

Työpaikkakassojen jäsenten mahdolliset edellä mainitut kopiot EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä kirjoitetuista paperisista resepteistä toimitetaan kyseiselle työpaikkakassalle.

Apteekissa Reseptikeskukseen toimittamisen yhteydessä tallennettu kirjallinen lääkemääräyslomake säilytetään apteekissa viisi vuotta ([Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen määräys 2/2016](#)). Kela voi tarvittaessa pyytää apteekilta Reseptikeskukseen toimittamisen yhteydessä tallennetut kirjalliset reseptit sekä puhelinreseptien tiedot tilityksen käsittelyä varten.

Kuukausilityksen maksaminen Kelasta

Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset maksetaan apteekille kerran kuukaudessa.

Maksettava summa koostuu kahdesta osasta:

1. ennakkomaksusta eli ennakosta, joka on 80 prosenttia edellisen kuukauden ostoilta lasketusta korvaussummasta ja
2. ostoilta lasketun korvaussumman ja edellisessä kuussa maksetun ennakon erotuksesta.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Joskus erotus on negatiivinen eli ennakkoa on maksettu enemmän kuin mikä on ostoilta laskettu korvaussumma. Jos ennakkoa on maksettu enemmän, erotus vähennetään seuraavasta ennakosta. Jos ennakon liikasuoritus ei tule seuraavien kahden kuukauden kuukausilityksissä vähennetyksi, toimisto lähettää apteekille laskun palautettavasta summasta. Apteekkaria pyydetään maksamaan liikaa maksettu ennakko Kelalle kahden viikon kuluessa. Vastaavasti menetellään, jos apteekin tai sivuapteekin toiminta lopetetaan.

Tammikuussa ei makseta ennakkoa joulukuun kuukausilityksessä olleista lisäkorvauksista.

Kuukausilityksen maksun yhteydessä maksetaan myös **hammaslääkäripalkkioiden korvaukset** ja **apteekkipalkkio** suorakorvausmenettelyn täytäntöönpanon aiheuttamasta lisätyöstä. Samassa yhteydessä maksetaan apteekkipalkkio myös työpaikkakassoilta tilitettyjen lääkekorvausten käsittelystä.

Kuukausilityksen perusteella lisää maksettava määrä, uusi ennakkomaksu ja apteekkipalkkio maksetaan **yhtenä suorituksena**. Hammaslääkäripalkkioiden korvaukset maksetaan erillisenä suorituksena.

Maksut ja palkkiot ovat apteekin tilillä viimeistään **tilityskuukautta seuraavan kuukauden 12. päivänä** tai, jos se on pyhäpäivä tai arkilauantai, sitä seuraavana pankin aukiolopäivänä.

Apteekki voi itse hakea kuukausilityksen yhteenvetotiedot sähköisesti Kelan palautetietojen kyselypalvelusta (ks. [Kelän palautetietojen kyselypalvelu](#)).

Yksittäisen kuukauden osalta ennakosta luopumista tai osittaista luopumista on pyydetty kirjallisesti ja pyyntö on perusteltava. Kela voi hyväksyä yksittäisen

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

kuukauden osalta ennakosta luopumisen tai osittaisen luopumisen ainoastaan erityisestä perustellusta syystä.

Jos on ilmennyt perusteltu syy epäillä väärinkäytöksiä, suorakorvausmenettely, tilitysten maksaminen, ennakkomaksun maksaminen tai kyselypalvelu voidaan keskeyttää asian selvittämisen ajaksi ja kunnes Kela on saanut riittävän selvityksen epäilyistä väärinkäytöksistä.

Kuukausilityksen maksaminen apteekkarin vaihtuessa

Kun apteekkari vaihtuu, on luopuvan apteekkarin antama sitoumus suorakorvausmenettelyyn liittymisestä voimassa siihen saakka, kunnes uusi apteekkari ottaa apteekin haltuunsa. Luopuva apteekkari ilmoittaa luopumisesta Kelalle muutosilmoituslomakkeella vähintään 3 viikkoa ennen apteekista luopumistaan.

Uusi apteekkari antaa sitoumuksen tai ilmoittaa Kelalle vaihtavansa apteekkia. Sitoumus tai muutosilmoitus toimitetaan Kelaan vähintään 3 viikkoa ennen apteekin haltuun ottamista.

[Lisätietoa apteekkarin ja Kelan välisistä sopimuksista.](#)

Luopuvan apteekkarin viimeinen kuukausilitys

Kun apteekkari vaihtuu, maksetaan luopuvalle apteekkarille korvaukset ja apteekkipalkkiot kertyneiden ostojen perusteella viimeiseltä kuukaudelta **luopumispäivään saakka**. Viimeisessä kuukausilityksessä **tilityksen alkupäivä on kuukauden 1. päivä ja loppupäivä on apteekista luopumispäivä**.

Kuukausilitys lähetetään Kelan lääkeosto- ja tilitystietojen vastaanottopalveluun

1. luopumispäivänä sen jälkeen, kun viimeinen osto on kuitattu Kelaan tai

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

2. viimeistään luopumispäivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä.

Apteekki voi korjata sähköisen kuukausilityksen tietoja Kelan lääkeosto- ja tilitystietojen vastaanottopalveluun lähettämisen jälkeen seuraavan vuorokauden puolelle kello 01.00 saakka.

Viimeisen tilitysyhteenvedon ja mahdolliset muut asiakirjat Kela lähettää luopuvan apteekkarin kanssa sovittuun osoitteeseen.

Uuden apteekkarin ensimmäinen kuukausilitys

Uusi apteekkari tekee kuukausilityksen ensimmäiseltä kuukaudelta siltä ajalta, jonka apteekki on ollut hänen hallussaan. Uuden apteekkarin ensimmäisen kuukausilityksen alkupäivä on **apteekin haltuunottopäivä** ja loppupäivä on kuukauden viimeinen päivä.

Esimerkki Apteekkari vaihtuu kesken kalenterikuukauden

Apteekin kauppapäivä on 20.8., jolloin uusi apteekkari ottaa apteekin haltuunsa.

- Luopuva apteekkari tekee kuukausilityksen ajalta 1. - 19.8. ja lähettää sen sähköisesti Kelan lääkeosto- ja tilitystietojen vastaanottopalveluun, kun viimeinen osto on 19.8. kuitattu Kelaan. Kuukausilitys on kuitenkin lähetettävä viimeistään syyskuun ensimmäisenä arkipäivänä.
- Uusi apteekkari tekee kuukausilityksen ajalta 20. - 31.8. ja lähettää sen sähköisesti Kelan lääkeosto- ja tilitystietojen vastaanottopalveluun viimeistään syyskuun ensimmäisenä arkipäivänä.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Ennakkomaksu ja apteekkarin vaihdokset

Jos uusi apteekkari ottaa apteekin haltuunsa kuukauden 1. – 12. päivänä, maksetaan koko ennakko uudelle apteekkarille.

Jos uusi apteekkari ottaa apteekin haltuunsa kuukauden 13. – kuukauden viimeisen päivän välisenä aikana, maksetaan

1. ennakko luopuvalle apteekkarille **tai**
2. puolet ennakosta luopuvalle apteekkarille [kuukausitilityksen maksupäivänä](#) ja toinen puoli ennakosta uudelle apteekkarille apteekin haltuunottopäivänä. Tämä edellyttää, että luopuva apteekkari hyväksyy menettelyn ja ilmoittaa siitä hyvissä ajoin kirjallisesti apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin.

Luopuva apteekkari voi myös ilmoittaa, ettei ota vastaan omaa osuuttaan ennakkomaksusta. Ilmoitus tehdään hyvissä ajoin ennen tilityksen maksua **kirjallisesti** apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin.

Jos ennakkoa on maksettu luopuneelle apteekkarille liikaa, toimisto lähettää hänelle laskun palautettavasta summasta. Apteekkaria pyydetään palauttamaan liikaa maksettu ennakko Kelalle kahden viikon kuluessa.

Ennakko ensimmäiseltä täydeltä kuukaudelta, jonka apteekki on **uuden apteekkarin** hallussa, lasketaan vanhan ja uuden apteekkarin edelliseltä kuukaudelta tilittämien korvausten yhteismäärästä. Tammikuussa ei makseta ennakkoa joulukuun kuukausitilityksessä olleista lisäkorvauksista.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Ennakon maksaminen perustettavalle apteekille tai perustettavalle sivuapteekille

Perustettavalle apteekille tai sivuapteekille ei makseta ensimmäiseltä aukiolokuukaudelta tai sen osalta ennakkomaksua, koska se voidaan laskea vain edellisen kuukauden korvaustietojen perusteella.

Erimielisyysasian ja seuraamusmaksun ratkaiseminen

Erimielisyysasia

Apteekin ja apteekin tilityksiä hoitavan vakuutuspiirin välinen erimielisyys sopimuksen noudattamisesta ratkaistaan Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikön ja Suomen Apteekkariliiton, Helsingin Yliopiston Apteekin tai Itä-Suomen yliopiston apteekin välisessä neuvottelussa.

Jos apteekki on antanut oman selvityksensä apteekin tilityksiä hoitavan vakuutuspiirin tekemään korjausesitykseen, eikä vakuutuspiiri voi hyväksyä apteekin antamaa selvitystä, vakuutuspiiri ilmoittaa asiasta apteekille. Jos apteekki ja vakuutuspiiri eivät pääse neuvotteluissaan yksimielisyyteen, asia voidaan antaa käsiteltäväksi erimielisyysasiana.

Vakuutuspiiri ilmoittaa erimielisyysasian Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikölle. Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluüksikön ja apteekkien edustajat käsittelevät erimielisyysasiat säädösten ja ohjeiden perusteella, mutta yksittäistapauksina kohtuullisuusharkintaa käyttäen. Ratkaisut eivät ole linjauksia uusista tulkinnoista. Neuvottelujen kohteena oleva osto voidaan hylätä tai hyväksyä. Summaa voidaan myös kohtuullistaa edellyttäen, että apteekki ei siirrä summaa asiakkaan maksettavaksi. Kohtuullistettu summa voidaan vähentää apteekin kuukausitilityksestä.

Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluüksikkö ilmoittaa neuvottelun tuloksesta apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin. Vakuutuspiiri hoitaa asian neuvottelun

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

tuloksen mukaisesti. Suomen Apteekkariliitto ilmoittaa neuvottelun tuloksesta yksityiselle apteekille.

Jos apteekkien edustajien ja Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikön edustajien välisissä neuvotteluissa ei päästä sopimukseen, voidaan suorakorvausmenettelyn soveltamisesta aiheutuvat erimielisyydet käsitellä hallintoriitana hallinto-oikeudessa.

Seuraamusmaksu

Apteekin tilityksiä hoitavan vakuutuspiirin esittämästä apteekilta perittävästä seuraamusmaksusta päätetään Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikön ja Suomen Apteekkariliiton, Helsingin Yliopiston Apteekin tai Itä-Suomen yliopiston apteekin välisessä neuvottelussa.

Apteekilla on mahdollisuus antaa määräaikaan mennessä vastineensa seuraamusmaksun perimisestä apteekin tilityksiä hoitavalle vakuutuspiirille.

Vakuutuspiiri ilmoittaa seuraamusmaksua koskevan asian Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluüksikköön. Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluüksikön ja apteekkien edustajat päättävät seuraamusmaksun perimisestä ja sen suuruudesta.

Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluüksikkö ilmoittaa neuvottelun tuloksesta apteekin tilityksiä hoitavaan vakuutuspiiriin. Vakuutuspiiri hoitaa asian neuvottelun tuloksen mukaisesti. Suomen Apteekkariliitto ilmoittaa neuvottelun tuloksesta yksityiselle apteekille.

Jos apteekkien edustajien ja Kelan edustajien välisissä neuvotteluissa ei päästä sopimukseen, suorakorvausmenettelyn soveltamisesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan hallintoriitana hallinto-oikeudessa.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Tilitykset työpaikkakassoille

Työpaikkakassoille tehtävissä tilityksissä sovelletaan pääosin samoja periaatteita kuin Kelaan tehtävissä tilityksissä. Tilitykset käsitellään työpaikkakassoissa samalla tavalla kuin apteekkien tilityksiä hoitavissa Kelan vakuutuspiireissä.

Lääkeostotietojen välittäminen

Kelan ja työpaikkakassan kanssa sopimuksen tehnyt apteekki välittää työpaikkakassojen jäsenten lääkeostojen tiedot kuten Kelan vastuulle kuuluvien asiakkaiden lääkeostojen tiedot.

Kelalle välitetään lääkeoston tiedoissa työpaikkakassan numero, jonka perusteella Kela välittää tiedot edelleen työpaikkakassojen käsiteltäviksi.

Kuukausitilitys työpaikkakassoille

Apteekki lähettää kuukausitilityksen ja [mahdolliset liitteet](#) suoraan kuhunkin työpaikkakassaan. Tilitys lähetetään tilityskuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä.

Tilitysten maksaminen työpaikkakassoista

Työpaikkakassat käsittelevät ja maksavat tilitykset samassa aikataulussa kuin apteekkien tilityksiä hoitavat Kelan vakuutuspiirit. Työpaikkakassa tekee jäsentensä korvauksia koskevat päätökset.

Työpaikkakassojen vastuulle kuuluvien asiakkaiden lääkekorvausten suorakorvausmenettelyn täytäntöönpanon aiheuttamasta lisätyöstä maksetaan apteekille palkkio. Palkkio maksetaan apteekin tilityksiä hoitavan Kelan vakuutuspiiriin käsittelemän tilityksen maksun yhteydessä.

Apteekkien
sairausvakuutusohjeet Liite 1
Tilitysmenettely
1.4.2023

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Käsiteltävänä olevasta kuukausilityksestä vähennettävät korjaukset voivat olla suuremmat kuin maksettavat korvaukset. Tällaisessa tilanteessa työpaikkakassa pyytää apteekkia palauttamaan erotuksen työpaikkakassalle.

Työpaikkakassan perimät virhemaksut vähennetään apteekin tilityksiä hoitavan Kelan vakuutuspiirin maksaman tilityksen yhteydessä.

Työpaikkakassoille tehtyjen tilitysten perusteella ei makseta apteekille ennakkomaksua.

Erimielisyydet

Apteekki ja työpaikkakassa selvittävät keskenään tilityksissä olevat virheet ja mahdolliset tilitystä koskevat erimielisyydet.

Jos apteekki ja työpaikkakassa eivät pääse erimielisyysasiasta neuvotellessaan yksimielisyyteen, voi apteekki tai työpaikkakassa antaa erimielisyyttä aiheuttaneen asian Suomen Apteekkariliiton tai Helsingin Yliopiston Apteekin tai Itä-Suomen yliopiston apteekin sekä Kelan Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkön ja työpaikkakassan edustajien neuvoteltavaksi.

Jos neuvottelu ei päästä sopimukseen, voidaan suorakorvausmenettelyn soveltamisesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaista hallintoriitana hallinto-oikeudessa.

Työpaikkakassan toiminnan päättyminen

Kun työpaikkakassan toiminta [SVL 16 luvun](#) mukaisena työpaikkakassana päättyy, kassasta ei enää makseta sairausvakuutuslain mukaisia korvauksia. Työpaikkakassa ei siten voi enää maksaa apteekille viimeisen toimintakuukautensa apteekkitilitystä, vaan kaikki kyseisen työpaikkakassan jäsenten ostot viimeiseltä toimintakuukaudelta siirretään Kelassa ohjelmallisesti apteekin tilityksiä hoitavan vakuutuspiirin apteekille maksamaan tilitykseen.

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Apteekin tilityksiä hoitavan Kelan vakuutuspiirin tilitykseen siirretään kaikki ne ostot, joihin apteekki on reseptin käsittelyn yhteydessä vienyt toimintansa päättävän työpaikkakassan numeron. Vakuutuspiiri voi tarvittaessa ilmoittaa siirretyt ostot apteekille. Ostot eivät ole mukana apteekin Kelalle toimittaman kuukausitilityksen yhteenvetotiedoissa, koska ne on siirretty apteekin tilityksiä hoitavasta Kelan vakuutuspiiristä maksettavaan tilitykseen ohjelmallisesti.

Työpaikkakassa ja apteekki sopivat erikseen lisäetuuksien laskutusmenettelystä sairausvakuutuslain mukaisen toiminnan päättymistilanteessa.

Vastaavalla tavalla menetellään myös silloin, jos kassa yhdistyy toiseen työpaikkakassaan.

Lomakkeiden ja muun materiaalin tilaaminen

Kela vahvistaa sairausvakuutuslomakkeet (SVL 1 luku 3 § 1 mom.). Kela voi hyväksyä myös muita lomakkeita käytettäväksi sairausvakuutuslomakkeina.

Kelan lomakevarastosta voi tilata mm. hakemuslomakkeita (SV 178), lääkemääräyslomakkeita ja esitteitä.

Voit tilata tarvittavan materiaalin osoitteesta:

Kansaneläkelaitoksen lomakevarasto

PL 80

00056 Kela

puhelin 020 63 47703 klo 12-14

sähköposti: lomakevarasto@kela.fi

Tilattavien lomakemäärien on vastattava vain noin kolmen kuukauden tarvetta.

Apteekkien
sairausvakuutusohjeet Liite 1
Tilitysmenettely
1.4.2023

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö,
terveydenhuoltoetuuksien osaamiskeskus,
lääkeryhmä

Kela on suurelta osin luopunut vastauslähetykskuorien ja -tunnusten käytöstä. Jos lääkeoston suorakorvaus ei jostain syystä onnistu, apteekki voi antaa asiakkaalle vastauslähetykskuoren korvauksen hakemista varten. Kuoret on tarkoitettu ainoastaan korvauksen hakemiseen, ei muuhun Kelaan lähetettävään postiin.

Näin tilaat vastauslähetykskuoria apteekille:

- Lähetä suojattu sähköposti osoitteeseen kumppanit.neuvonta@kela.fi.
- Ilmoita sähköpostissa seuraavat tiedot:
  - tilaajan nimi
  - mihin tarvitset vastauslähetykskuoria
  - vastaanottajan nimi, sähköposti ja osoitetiedot, mihin tilaus lähetetään.
  - vastauslähetykskuorten määrä (suositeltava määrä on noin kolmen kuukauden tarve).
- Saat sähköpostitse kuittauksen, kun tilaus on käsitelty.